

طرح درس دوره (Course Plan)

عنوان درس: نظام های سلامتی در ایران و جهان	تعداد واحد: ۲	نوع درس: نظری	فراگیران: دانشجویان کارشناسی بهداشت عمومی
پیش نیاز: ندارد	زمان ارائه: نیمسال اول ۱۴۰۲-۱۴۰۱	مدرس: دکتر عبدالجواد خواجهی - دکتر رضا اسماعیلی	

هدف کلی درس:

آشنایی با نظام های مختلف بهداشتی درمانی در کشور های مختلف جهان و مقایسه تطبیقی روش های مختلف ارایه مراقبت های بهداشتی درمانی براساس تفکر انتقادی و نگرش سیستمی

اهداف ویژه:

- آشنایی دانشجویان با مفاهیم، تعاریف، تاریخچه، اهداف و کارکرد های نظام سلامت براساس چارچوب معرفی شده سازمان جهانی بهداشت
- آشنایی دانشجویان با کارکرد تولید (Stewardship) نظام سلامت
- آشنایی دانشجویان با کارکرد ارایه خدمات سلامت (Service Delivery) نظام سلامت
- آشنایی دانشجویان با کارکرد تامین مالی (Financing) نظام سلامت
- آشنایی دانشجویان با کارکرد تولید منابع (Resource Creation) نظام سلامت
- آشنایی دانشجویان با اهرم های کنترل در نظام سلامت
- آشنایی دانشجویان با آخرین اصلاحات کشور های مختلف در کارکرد های نظام سلامت
- مقایسه تطبیقی کارکرد های ارایه خدمات، تامین مالی، تولید منابع در کشور های مختلف و در ساختار های اقتصادی سیاسی مختلف و بررسی پیامد ها و نقاط قوت و ضعف آن

در پایان این دوره از دانشجو انتظار می رود که:

- تعاریف نظام سلامت و اهداف آن را بیان کند.
- کارکرد های نظام سلامت را براساس چارچوب معرفی شده سازمان جهانی بهداشت را توضیح دهد.
- وظایف و نقش های تولید نظام سلامت را بیان کند.
- ساختار و اشکال سازمانی ارایه خدمات سلامت را بیان کند.
- انگیزش های سازمانی ارایه خدمات سلامت و تجارب بین المللی مربوطه را بیان کند.
- سطح ادغام و یکپارچگی ارایه خدمات سلامت را توضیح دهد.
- سه کارکرد اصلی تامین مالی مراقبت های سلامت و اهداف آنها را شرح دهد.
- اهمیت مکانیسم های پیش پرداخت و انباشت خطر در تامین مالی نظام سلامت را تبیین کند.
- شیوه های خرید خدمت منفعل و راهبردی و مزایا و معایب هر کدام را توضیح دهد.
- ورودی های (Input) اصلی نظام سلامت را بیان کند.
- توزیع تولیدات منابع سلامت براساس متغیر های اجتماعی و جمعیتی را گزارش کند.
- با رویکرد تفکر انتقادی به گزارش اصلاحات نظام های سلامت در کشور های منتخب بپردازد.

روش تدریس: سخنرانی، بحث گروهی و تکالیف مطالعاتی

وسایل کمک آموزشی: کامپیوتر، دیتا پروژکتور و وایت بورد، سامانه های آموزش از راه دور

وظایف و تکالیف دانشجویان:

- ۱- حضور منظم و فعال دانشجویان در کلاس.
- ۲- دانشجویان با مطالعه منابع با آمادگی قبلی در کلاس حضور یابند تا با شرکت در بحث تجربیات خود را در اختیار دیگران قرار داده و متقابلاً از دانش و تجربیات دیگران استفاده نمایند.
- ۳- دانشجویان برای انجام تکالیف خود از منابع جدید، مقالات و دانش به روز استفاده نمایند.
- ۴- هر یک از دانشجویان یک موضوع از موضوعات مرتبط درس را با هماهنگی مدرس انتخاب نموده و با استفاده از مرور جامع منابع و مقالات مرتبط، مطالب را گردآوری و در کلاس درس ارائه نماید.

روش ارزشیابی دانشجویان:

ردیف	شرح فعالیت	درصد	نمره
۱	حضور منظم و شرکت فعال در مباحث کلاس	۵	۱
۲	ارائه سمینار در مورد موضوع انتخاب شده	۲۵	۵
۳	امتحان میان ترم (تشریحی و تستی)	۲۰	۴
۴	امتحان پایان ترم (تشریحی و تستی)	۵۰	۱۰
جمع		۱۰۰	۲۰

منابع:

- ۱) گزارش جهانی سلامت سال ۲۰۰۰، نظام های سلامت، ارتقای عملکرد. ترجمه احمدوند و همکاران. ناشر موسسه فرهنگی ابن سینای بزرگ
- ۲) پور رضا، ابوالقاسم. اقتصاد بهداشت برای کشورهای در حال توسعه "راهنمای عملی" موسسه عالی آموزش و پژوهش مدیریت و برنامه ریزی. چاپ دوم-۱۳۹۳
- ۳) کتاب اصلاحات نظام سلامت، راهنمای عدالت و کارایی. انتشارات موسسه فرهنگی ابن سینای بزرگ ۱۳۸۴
- ۴) مطالعه تطبیقی نظام سلامت در دنیا، حسین زارع، جلد اول و دوم. انتشارات علمی و فرهنگی، سازمان بیمه خدمات درمانی
- ۵) Saadati M, Rezapour R, Derakhshani N, Naghshi M. Comparative study of fair financing in the health insurance. Journal of healthcare management. 2017 Feb 19;7(4):65-73
- ۶) Reibling N, Ariaans M, Wendt C. Worlds of healthcare: a healthcare system typology of OECD countries. Health Policy. 2019 Jul 1;123(7):611-20.
- ۷) Lameire N, Joffe P, Wiedemann M. Healthcare systems—an international review: an overview. Nephrology Dialysis Transplantation. 1999 Dec 1;14(suppl_6):3-9.
- ۸) Kulesher R, Forrestal E. International models of health systems financing. Journal of Hospital Administration. 2014;3(4):127-39.

(جدول زمان بندی ارائه جلسات)

جلسات	موضوع	اهداف عینی برای دانشجویان	مدرس
اول	معرفه - معرفی درس - بیان شیوه ارزشیابی مفاهیم، تعاریف، تاریخچه، اهداف و کارکرد های نظام سلامت براساس چارچوب معرفی شده سازمان جهانی بهداشت	دانشجو اهمیت درس و شیوه ارزشیابی را درک کند. • تعاریف نظام سلامت و اهداف آن را بداند • کارکرد های نظام سلامت براساس چارچوب معرفی شده سازمان جهانی بهداشت را بداند.	دکتر رضا اسماعیلی
دوم	کارکرد تولیت (Stewardship) نظام سلامت	• تعاریف تولیت از دیدگاه سازمان بهداشت جهانی بهداشت را بیان کند • وظایف و نقش های تولیت نظام سلامت را تبیین کند.	دکتر رضا اسماعیلی

	<ul style="list-style-type: none"> تاثیر گذاری تولید بر سایر کارکرد های نظام سلامت را توضیح دهد. 		
دکتر رضا اسماعیلی	<ul style="list-style-type: none"> ساختار یا اشکال سازمانی ارایه خدمات سلامت را بیان کند شاخص های انتخاب و اولویت بندی خدمات سلامت را بداند مداخلات هزینه-اثربخش سلامت را توضیح دهد ترکیبات ارایه خدمات سلامت را توضیح دهد. انگیزش های سازمانی ارایه خدمات سلامت و تجارب بین امللی بیان کند. سطح ادغام و یکپارچگی ارایه خدمات سلامت را توضیح دهد. 	کارکرد ارایه خدمات سلامت (Service Delivery) نظام سلامت	سوم
دکتر رضا اسماعیلی	<ul style="list-style-type: none"> اهداف تامین مالی مراقبت های سلامت بیان کند. سه کارکرد اصلی تامین مالی مراقبت های سلامت و اهداف هر یک را بیان کند. اهمیت مکانیسم های پیش پرداخت و انباشت خطر در تامین مالی نظام سلامت را توضیح دهد. شیوه های خرید خدمت منفعل و راهبردی و مزایا و معایب هر کدام را توضیح دهد. 	کارکرد تامین مالی (Financing) نظام سلامت	چهارم
دکتر رضا اسماعیلی	<ul style="list-style-type: none"> ورودی ها (Input) نظام سلامت و ویژگی های هر یک را توضیح دهد. ترکیب دولتی و خصوص تولید منابع سلامت را تبیین کند توزیع تولیدات منابع سلامت براساس متغیر های اجتماعی و جمعیتی را گزارش کند. 	کارکرد تولید منابع (Resource Creation) نظام سلامت	پنجم
دکتر رضا اسماعیلی	چهار اهرم کنترل نظام سلامت (تامین مالی، پرداخت، سازماندهی و رفتار) و تاثیر گذاری هر کدام را توضیح دهد.	اهرم های کنترل در نظام سلامت	ششم
دکتر رضا اسماعیلی	با رویکرد تفکر انتقادی به گزارش اصلاحات نظام های سلامت در کشور های منتخب و پیامد های آن بپردازد.	تفکر انتقادی و نگرش سیستمی: اصلاحات نظام سلامت	هفتم
دکتر رضا اسماعیلی	-	آزمون میان ترم	هشتم
دکتر عبدالجواد خواجوی	شناخت و تحلیل نظام سلامت کشور ایران	مطالعه تطبیقی نظام سلامت کشور منتخب ۱	نهم
دکتر عبدالجواد خواجوی	شناخت و تحلیل نظام سلامت کشور انگلستان	مطالعه تطبیقی نظام سلامت کشور منتخب ۲	دهم
دکتر عبدالجواد خواجوی	شناخت و تحلیل نظام سلامت کشور ژاپن	مطالعه تطبیقی نظام سلامت کشور منتخب ۳	یازدهم
دکتر عبدالجواد خواجوی	شناخت و تحلیل نظام سلامت کشور آمریکا	مطالعه تطبیقی نظام سلامت کشور منتخب ۴	دوازدهم

خواجوی			
دکتر عبدالجواد خواجوی	شناخت و تحلیل نظام سلامت کشور آلمان	مطالعه تطبیقی نظام سلامت کشور منتخب ۱	سیزدهم
دکتر عبدالجواد خواجوی	شناخت و تحلیل نظام سلامت کشور ترکیه	مطالعه تطبیقی نظام سلامت کشور منتخب ۵	چهاردهم
دکتر عبدالجواد خواجوی	شناخت و تحلیل نظام سلامت کشور کانادا	مطالعه تطبیقی نظام سلامت کشور منتخب ۶	پانزدهم
دکتر عبدالجواد خواجوی	ارایه الگوهای ممکن برای اصلاحات نظام سلامت ایران براساس تجارب بین المللی	مطالعه تطبیقی نظام سلامت کشور منتخب ۷	شانزدهم
دکتر عبدالجواد خواجوی دکتر رضا اسماعیلی	-	آزمون تراکمی پایان ترم	هفدهم